

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У КРАЇНІ

УДК 330.322

Ніколенко Д. А.

Студентка 4 курсу
факультету міжнародної економіки і підприємництва ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Анотація. У статті проведено теоретичне дослідження наявних підходів до визначення понять «інвестиції», «інвестиційна діяльність». Проаналізовано класифікаційні ознаки видів інвестицій та досліджено схожість між поняттями «інвестиції» та «капітальні вкладення».

Ключові слова: інвестиції, інвестиційні процеси, капітальні вкладення, дослідження, види.

Annotation. In the article, a theoretical study of existing approaches to defining the concept of "investment" and "investment activity" was carried out. The classification features of types of investments were analyzed and the similarities between the concepts of investment and capital investment were investigated.

Keywords: investments, investment processes, capital investments, research, types.

Дослідження інвестиційних процесів в країні є досить актуальним, тому що інвестиції являють собою вкладення в основний та оборотний капітал із метою отримання доходу. Проведений аналіз літературних джерел дозволив дійти висновку, що існує дуже велика кількість підходів в трактуванні поняття «інвестиції», «капітальні вкладення», «інвестиційна діяльність». Наприклад, на думку І. Бланка, поняття «інвестиції» та «капітальні вкладення» не є тотожними, останнє передбачає вкладення капіталу лише у відтворення основних засобів. Водночас інвестиції можуть здійснюватися і в оборотні активи, і в різні фінансові інструменти. В табл. 1 наведено визначення інвестицій іншими науковцями.

Таблиця 1

Підходи до трактування поняття «інвестиції»

№ з/п	Визначення	Автор, джерело
1	Довгострокове вкладення коштів (капіталу), майнових і матеріальних цінностей у різні галузі економіки, в об'єкти підприємницької й іншої діяльності з метою в майбутньому отримати прибуток або досягти соціального ефекту	Алтунін А. Е., Семухін М. В.
2	Вкладення капіталу та інтелектуальних цінностей в об'єкти підприємницької діяльності з метою забезпечення максимальної результативності в майбутньому, тобто відтворення на розширеній основі або забезпечення виконання інших соціально-економічних цілей	Бондар В. С.
3	Вкладають в об'єкти підприємницької діяльності з метою одержання доходу (прибутку) або досягнення іншого корисного ефекту	Бочаров В. В.
4	Потік витрат, призначених для виробництва благ, а не для безпосереднього споживання	Словник сучасної економічної теорії Макміллана
5	Всі види майнових й інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти різних видів діяльності, в результаті якої утворюється дохід (прибуток) або досягається соціальний ефект	Закон України «Про інвестиційну діяльність»
6	Відносини в процесі вкладення певних активів у грошовій, матеріальній та інших формах з метою розвитку і зміцнення продуктивних сил суб'єкта, споживання яких дасть можливість одержати вигоду їх власнику	Скупейко В.

Таким чином, інвестиції являють собою витрати на виробництво та накопичення засобів виробництва і зростання матеріальних запасів. Інвестиції передбачають заощадження, але не всі заощадження стають інвестиціями, а тільки ті, які прямо чи непрямо використовуються для розширення виробництва, маючи на меті отримання доходу в майбутньому.

Багато вчених розглядають різні класифікаційні ознаки інвестицій в економічній діяльності. Аналіз літературних джерел дозволило виділити класифікаційні ознаки інвестицій (рис. 1).

Деякі автори обмежують поняття інвестицій лише довгостроковими вкладеннями коштів (наприклад, вкладення в акції інституціональних інвесторів, капітальні вкладення). Водночас інвестиції можуть носити і короткостроковий характер (наприклад, вкладення в облігації, депозитні сертифікати з періодом обороту до одного року).

Ефективність інвестицій переважно визначається дієвістю законодавчої й економічної систем керування інвестиційною діяльністю, які повинні базуватися на економічній основі. Учасники інвестиційної діяльності повинні бути зацікавлені в здійсненні того або іншого проекту.

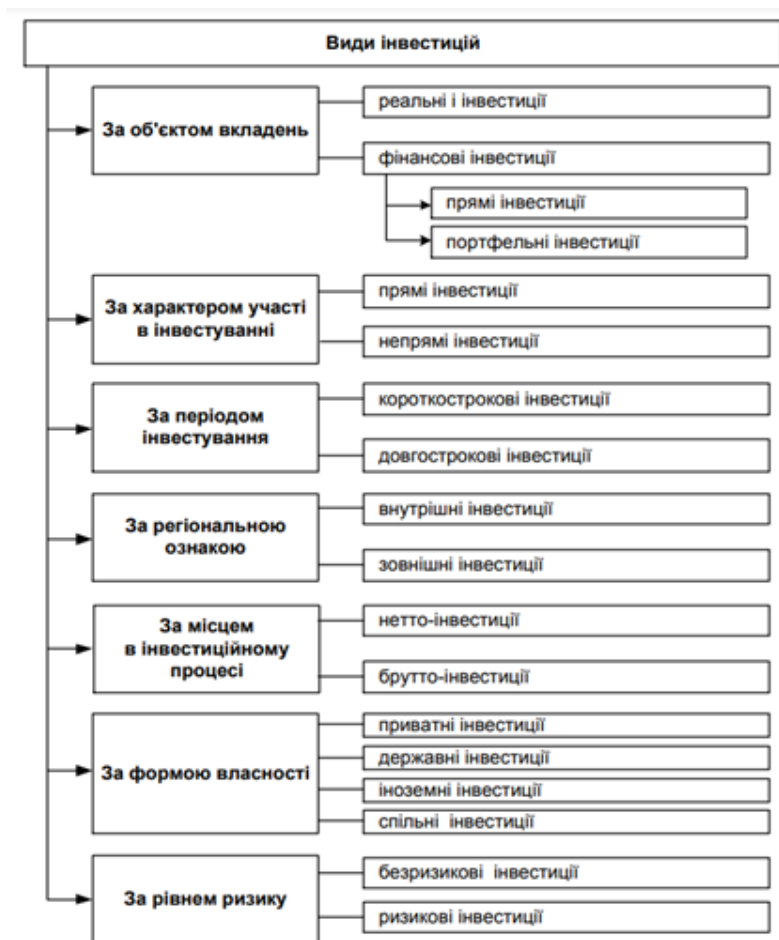

Рис. 1. Класифікація інвестицій

Під інвестиційною діяльністю доцільно розуміти придбання та реалізацію тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів.

Інвестиції забезпечують динамічний розвиток підприємства і вирішують такі завдання: розширення власної підприємницької діяльності через накопичення фінансових та матеріальних ресурсів; придбання нових підприємств; диверсифікація внаслідок освоєння нових галузей бізнесу.

Інвестиційна діяльність суб'єктів господарювання характеризується різними видами інвестицій. Реалізація успішної інвестиційної політики передбачає аналіз, облік і нагляд за використанням інвестицій. Об'єкти та форми інвестування, учасники та джерела фінансування, умови організації та інші аспекти інвестування створюють різні види інвестицій. Їх загальна класифікація полегшує обґрунтування та систематизацію різних видів інвестицій. Категоризація інвестицій на основі їх найбільш загальних властивостей.

Перераховані ознаки класифікації, які виділяють інвестиції, не є вичерпними. У науковій літературі та практиці інвестиційного менеджменту інвестиції класифікують за приналежністю: будь то медичний коледж, корпорація, сім'я чи особистий інвестор.

Інвестиційна діяльність тісно пов'язана з ринком інвестицій і ринком інвестиційних товарів. У міжнародній практиці термін «інвестування» часто ототожнюється з придбанням цінних паперів (акцій, облігацій). Інвестування як процес (інвестиційний процес) – це складний комплекс робіт, який включає такі основні фази: визначення об'єкта інвестування, залучення фінансових коштів, здійснення контролю за їх використанням [3; 5; 7].

На думку Мойсеєнко І. А., з цим процесом пов'язані три основні чинники: час, ризик і величина очікуваного прибутку. У деяких випадках найважливішим чинником виступає час, наприклад, для державних облігацій. У інших ситуаціях головним є ризик, наприклад, для опціонів на купівлю звичайних акцій. У ряді випадків істотними є обидва ці чинники (наприклад, для купівлі звичайних акцій) або всі три чинники (наприклад, для вкладення капіталу у венчурні підприємства).

Інвестувати – означає розлучитися з грошима сьогодні задля отримання більшої їх суми в майбутньому [4], тобто з цим процесом пов'язані два фактори – час і ризик.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доцент Бровко О.

Література: 1. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>. 2. Бровко О. І. Статистичний аналіз макроекономічних показників ЕС // Економічний розвиток і спадщина Семена Кузнеця : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (31 трав.-1 черв. 2018 р.). Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. С. 208–209. URL: http://www.skced.hneu.edu.ua/files/tez_konferencii_simon_kuznets_6_06_18.pdf. 3. Гринчук Т. Прямі іноземні інвестиції в економіці України: стан та фактори, що впливають на процес їх залучення. Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences. 2024. Vol. 328 (2). P. 306–309. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-328-37>. 4. Завадських Г. М. Інвестиції в Україну та відновлення економіки: перспективи повоєнного періоду // Ефективність інвестиційної діяльності: перспективний підхід : матеріали Всеукр. науково-практичної конференції (м. Київ, 22 берез. 2024 р.). Львів – Торунь : Liha-Pres, 2024. С. 28–32. 5. Алексєєнко І. І., Слуцька О. В. Інвестування : навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 206 с. 6. Кохан М., Кузик О., Поріцький Ю. (2024). Інвестиції в розвиток людського капіталу у сільському господарстві України. *Економічний простір*. 2024. № 189. С. 186–190. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/189-34>. 7. Скоробогатова, Н. Є. Інвестування: навчально-методичний комплекс дисципліни : навч. посіб. для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальності 051 «Економіка». Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 61 с. 8. Rayevnyeva O., Brovko O. Simulation of the economic behavior of the country's economy // Modern trends in the development of science and technology. Proceedings of the international conference. Johannesburg, South Africa, 2023. P. 50–54. URL: https://drive.google.com/file/d/18_nT1wMrdO8g7IfRuych466atYIDYAxQ/view/. 9. Rayevnyeva O., Stryzhychenko K., Brovko O. Computer-Mathematical Support for Analysis of Stability of the Interrelation Between Macroeconomic Financial Indicators and Migration // 7th International Symposium on Multidisciplinary Studies and Innovative Technologies (ISMSIT), 2023. DOI: <https://doi.org/10.1109/ISMSIT58785.2023.10304995>. 10. Small Digitalization Of. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 2 (82).

Стаття надійшла до редакції 12.06.2024 р.

МОДЕЛЮВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОЦІНКИ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

УДК 336:004.94

Назімова С. О.

Студентка 4 курсу
факультету фінансів і обліку ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Анотація. У статті висвітлено актуальні питання щодо моделювання інформаційного забезпечення оцінки фінансових ресурсів підприємства. Розглянуто зміст інформаційного забезпечення аналізу фінансових ресурсів підприємства. Досліджено особливості реалізації інформаційного забезпечення оцінки фінансових ресурсів підприємства із використанням нотації BPMN. Надано характеристику об'єктам створеної моделі.

Ключові слова: фінансові ресурси, інформаційне забезпечення, бізнес-процес, підприємство.

Annotation. The article highlights current issues regarding the modeling of information support for the assessment of the company's financial resources. The content of the information support for the analysis of the company's financial resources is considered. Peculiarities of implementation of information support for the assessment of financial resources of the enterprise using the BPMN notation have been studied. The objects of the created model are characterized.

Keywords: financial resources, information support, business process, enterprise.

Фінансові ресурси є необхідною складовою підприємства, яка забезпечує його господарську діяльність. Кошти є джерелом формування інших ресурсів, тому достатнє фінансове забезпечення є основною умовою для його функціонування. Недоліки в управлінні процесами, пов'язаними з фінансами, прямо впливають на економічний занепад загалом. На рівні підприємства це призводить до багатьох проблем на різних етапах діяльності, зниження його конкурентоспроможності та нездатності адаптуватися до змін, а розвиток стає недосяжним. Підприємствам потрібно уважно планувати свою діяльність, зосереджуючись на оптимальній стратегії управління фінансовими ресурсами, яка охоплює їх формування та ефективне використання [1; 4].

Сутність і роль фінансових ресурсів підприємства вивчені та проаналізовані багатьма вченими, серед яких Бердар М., Бражник Л. В., Гриценко Л. Л., Гудзь О. Є., Джерелейко С. Д., Кіпа М. О., Кузенко Т. Б., Сабліна Н. В., Яременко В. Г. та інші. В їх дослідженнях висвітлені аспекти формування та використання фінансових ресурсів, і хоча багато питань вже вивчені, проте відсутність цілісного уявлення щодо аспектів фінансових ресурсів підтримує актуальність дослідження цієї теми.

Метою статті є розробка методичних підходів і рекомендацій щодо інформаційного забезпечення організації та оцінки фінансових ресурсів підприємства.

Завдання моделювання аналітико-інформаційного забезпечення аналізу фінансових ресурсів підприємства полягає в розробці системи, яка надає інформацію та аналітичні засоби для оцінки фінансового стану та ресурсів підприємства. Це включає в себе створення моделей бізнес-процесів у спеціальних нотаціях, наприклад, BPMN, для відображення етапів управління та аналізу фінансових ресурсів. Така модель має на меті забезпечити ефективний аналіз фінансових показників, виявлення тенденцій і ризиків, а також підтримку у прийнятті управлінських рішень для оптимізації фінансової діяльності підприємства.

Нотація BPMN (Business Process Model and Notation) – це стандарт для моделювання бізнес-процесів, який використовується для візуалізації, аналізу та управління бізнес-процесами. Вона надає зручний спосіб представлення різноманітних аспектів бізнес-процесу, включаючи його етапи, потоки роботи, учасників, події та рішення. Нотація BPMN дозволяє стандартизувати способи моделювання процесів і полегшує розуміння та спілкування між учасниками проекту. Переваги нотації BPMN: є міжнародним стандартом, що дозволяє спільно використовувати та розуміти моделі бізнес-процесів у всьому світі; надає зручний спосіб візуалізації бізнес-процесів за допомогою графічних символів, які легко розуміти для всіх учасників проекту; може ви-